

Методика складання Звіту про фінансові результати

Другою, після Балансу (Звіту про фінансовий стан), формою консолідованої фінансової звітності є консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), форма № 2- к, що наведена у додатку Ж. Порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності, у тому числі консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), форма № 2- к, визначено НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність». Форма консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) є додатком до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Правильно заповнена форма консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), форма № 2- к, надає користувачам повну, правдиву і неупереджену інформацію про доходи, витрати, прибутки, збитки консолідованої групи за звітний період та за відповідний попередній період. У консолідованому звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) наводяться доходи і витрати підприємств групи, що відповідають критеріям, визначеним в національних П(С)БО. Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності зазначено, що у консолідованому звіті про фінансові результати відображається чистий фінансовий результат та сукупний дохід, що належить власникам материнської компанії та неконтрольованої частки. Інформація консолідованого звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) доповнює інформацію, що міститься у консолідованому балансі (Звіт про фінансовий стан) тому що розкриваються господарські операції за даними про обороти на рахунках бухгалтерського обліку підприємств групи.

Мета подання форми звітності. Метою складання консолідованого звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки та сукупний дохід групи підприємств за звітний період. консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) має значне інформаційне навантаження, оскільки показує окремо статті доходів і витрат групи за основними видами діяльності, головним чином, операційною діяльністю та на підставі таких даних дозволяє визначити не тільки підсумковий фінансовий результат – сукупний дохід або сукупні витрати, складові операційних витрат та дає можливість розрахувати показники прибутковості акцій, але визначити також специфічні характеристики, що виникають при консолідації фінансової звітності, а саме чистий прибуток та сукупний дохід, що належить відповідно власникам материнської компанії та неконтрольованій частці.

З метою зіставності фінансових звітів, дані у консолідованому звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід), форма № 2- к, подаються на останню дату звітного періоду. Звітним періодом для складання консолідованого звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), форма № 2- к, є календарний рік. Проміжна звітність (місячна, квартальна) складається наростаючі підсумком з початку звітного року. Підприємства, що мають дочірні підприємства, крім фінансових звітів про власні господарські

операції, подають консолідовану фінансову звітність власникам (засновникам) у визначені ними терміни, але не пізніше 45 днів після закінчення звітного кварталу та не пізніше 15 квітня наступного за звітним року (табл. 1.19 розділу 1 даного навчального посібника). Консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), форма № 2-к, складається у такі строки: " за 1-й квартал, тобто з 1 січня по 31 березня; " за 1 півріччя, тобто з 1 січня по 30 червня; " за 9 місяців, тобто з 1 січня по 30 вересня

Форма консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) складається із 4 розділів: розділ I «Фінансові результати», розділ II «Сукупний дохід», розділ III «Елементи операційних витрат» та Розділ IV «Розрахунок показників прибутковості акцій». Розділ I консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) – «Фінансові результати», визначає підсумковий фінансовий результат діяльності групи: чистий прибуток (рядок 2350 форми) або чистий збиток (рядок 2355 форми).

Структура розділу I консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) «Фінансові результати» наведено в табл. 3.1. Розділ II консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) – «Сукупний дохід», дає можливість визначити сукупний дохід підприємств групи, підсумок відображається у рядку 2465 форми. Окремо розкриваються чистий прибуток (збиток), що належить власникам материнської компанії (рядок 2470 форми) та прибуток (збиток), що належить неконтрольованій частці (рядок 2475 форми) та сукупний дохід, що належить власникам материнської компанії (рядок 2480 форми) та сукупний дохід, що належить неконтрольованій частці (рядок 2485 форми).

Розділ III консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) – «Елементи операційних витрат», дає інформацію про витрати діяльності консолідованої групи, а саме, за елементами операційних витрат: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація та інші операційні витрати. Підсумок розділу III відображається у рядку 2550 форми Розділ IV консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) – «Розрахунок показників прибутковості акцій», містить дані про чистий та скоригований чистий прибуток на акцію. Для заповнення даного розділу форми використовується П(С)БО 24 «Прибуток на акцію»; підсумок розрахунку відображається у рядку 2650 форми. У даному розділі IV консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2-к) грошові показники наводяться в гривнях з копійками.

У формі консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) наводяться показники фінансової звітності підприємств групи за звітний період та за аналогічний період попереднього року. При складанні консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), форма № 2-к, головним чином використовується важливий принцип бухгалтерського обліку, а саме принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, за яким для визначення фінансового результату звітного періоду слід порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і

звітності у момент їх виникнення, незалежно від часу надходження і сплати грошей.

Для коректного заповнення консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) всім підприємствам групи потрібно дотримуватися єдиної облікової політики групи. За такими умовами показники певних рядків форми консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), заповнюються шляхом алгебраїчної суми відповідних рядків окремих форм звітів про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) материнського та дочірнього підприємств. За НП(С)БО 1, консолідовану фінансову звітність складають з фінансової звітності групи підприємств з використанням єдиної облікової політики для подібних операцій та інших подій за схожих обставин для складання консолідованого звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід).

Якщо при складанні консолідованої фінансової звітності неможливо застосувати єдину облікову політику, то про це повідомляється у примітках до консолідованої фінансової звітності. Аналогічну вимогу зазначає МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність»: материнське підприємство готує консолідовану фінансову звітність, застосовуючи єдині облікові політики для подібних операцій та інших подій за подібних обставин. Якщо член групи користується обліковими політиками, що відрізняються від тих, які були прийняті в консолідованій фінансовій звітності для обліку подібних операцій та подій за подібних обставин, то відповідні коригування мають бути здійснені у фінансовій звітності такого члена групи при складанні консолідованої фінансової звітності, щоб забезпечити узгодженість з обліковими політиками групи.

Консолідована фінансова звітність: об'єднує подібні статті доходу, витрат материнського підприємства з аналогічними статтями його дочірніх підприємств; згортає (виключає) балансову вартість інвестицій материнського підприємства в кожному дочірньому підприємстві та частки материнського підприємства в капіталі кожного дочірнього підприємства (МСФЗ 3 «Проміжна фінансова звітність» (пояснює порядок обліку будь-якого відповідного гудвілу); виключає повністю внутрішньогрупові активи та зобов'язання, капітал, дохід, витрати та грошові потоки, пов'язані з операціями між суб'єктами господарювання групи (прибутки або збитки, що виникають внаслідок внутрішньогрупових операцій, що визнані в складі активів, таких як запаси та основні засоби, виключаються повністю). Внутрішньогрупові збитки можуть вказувати на знецінення, яке повинно бути визнане у консолідованій фінансовій звітності. МСБО 12 «Податки на прибуток» розглядає тимчасові різниці, що виникають внаслідок виключення прибутків або збитків від внутрішньогрупових операцій.

Суб'єкт господарювання включає дохід та витрати дочірнього підприємства у консолідовану фінансову звітність з дати, коли він отримав контроль над дочірнім підприємством, до дати, коли суб'єкт господарювання втратив контроль над дочірнім підприємством. Дохід та витрати дочірнього підприємства розраховуються на основі величини активів та зобов'язань, визнаних у консолідованій фінансовій звітності на дату придбання. Наприклад, витрати на амортизацію, визнані у консолідованому звіті про сукупні доходи

після дати придбання, визначаються на основі справедливої вартості відповідних активів, що амортизуються, визнаних у консолідованій фінансовій звітності на дату придбання.

При складанні форми № 2- к консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), застосовується функція витрат. Функція витрат – це кількісне відображення залежності витрат від їх чинників. Такі формалізовані залежності у вигляді функцій полегшують процеси прогнозування і планування витрат, використовуються в аналізі й оцінювані роботи центрів відповідальності та в інших сферах діяльності підприємства та групи підприємств. Для заповнення консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) застосовується функція сукупних (абсолютних) витрат групи підприємств та індивідуальних витрат кожного із підприємств, що складають групу, наприклад, окремих статей чи елементів (наприклад, собівартості реалізованої продукції, витрат на збут, фінансових витрат тощо).

Основною проблемою під час побудови функцій витрат є встановлення причинно-наслідкових зв'язків між чинниками і витратами. Чинники витрат виражаються характеризуються певними показниками, що впливають на витрати і мають кількісну оцінку. Вони визначаються в процесі аналізу і емпіричної перевірки зв'язку з витратами і в подальшому розглядаються як змінні параметри функції витрат. Базою для складання консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) є розуміння власника та менеджменту підприємств групи щодо отримання групою економічних вигід, наприклад, доходу у майбутньому. Під вигодою – розуміють отримання групою певної комерційної переваги, додаткового доходу, прибутку тощо.